

Toegankelijk groen voor mensen met een beperking

auteur

In Nederland kampt tien tot vijftien procent van de bevolking met een lichamelijke of verstandelijke beperking, tijdelijk of permanent. Het kan gaan om aangeboren afwijkingen, om gevolgen van (sport-)ongelukken of om ouderdomsverschijnselen. Vaak is het de mensen niet aan te zien. Denk aan slechtziendheid of weinig uithoudingsvermogen bij bewegen. Net als iedereen willen mensen met een beperking ook kunnen genieten van rust, natuur, ruimte, cultuur en historie. Kortom van de parels die een landeigenaar/-beheerder koestert.

Wanneer het terrein zich daarvoor leent, kan een wandeling een welkome afwisseling bieden van de dagelijkse beslommingen. Ook voor mensen met een beperking gaat de voorkeur daarbij uit naar een rondwandeling waaraan iets te beleven valt en waarbij af en toe wat uitgerust kan worden. Als een terrein zich minder of in het geheel niet leent voor een rondwandeling met rolstoel, kan bijvoorbeeld een terras een geliefd doel voor een uitstapje zijn. Ook mensen met een beperking noemen vaak het 'samen erop uit gaan' als motief voor zo'n uitje. En soms is dat gewoon noodzaak, omdat zij zich niet zelfstandig kunnen verplaatsen.

Er zijn vele mogelijkheden gehandicapten tegemoet te komen

Informatievoorziening

De beleving van een terrein kan worden vergroot door de beschikbaarheid van informatie. Bij voorkeur via de website, want (ook) mensen met een beperking gebruiken bronnen als internet vaak als eerste kennismaking met een gebied. Deze kennismaking wordt nog waardevoller wanneer er informatie wordt gegeven over de bijzonderheden van een terrein of bijvoorbeeld over de geschiedenis en het landhuis. Door de informatie op een website te plaatsen, wordt een particulier terrein ook geen kermis met overal informatieborden.

De beleving van een terrein kan worden vergroot door de beschikbaarheid van informatie

Extra inspanning

Mensen met een beperking (of hun begeleiders) moeten zich vaak wel wat extra inspannen om in de natuur te komen en ervan te kunnen genieten. Omdat landgoederen en buitenplaatsen meestal in het buitengebied liggen, komen de meeste mensen met een auto. Alleen nabij woongebieden gelegen terreinen zijn goed met een scootmobiel te bereiken. Voor het in- en uitstappen en het uitladen van een rolstoel uit een auto is het gewenst dat er een gehandicaptenparkeerplaats is. Terreineigenaren/beheerders zijn zich daar niet altijd van bewust, terwijl aan die wens vrij eenvoudig voldaan kan worden. En zo zijn er veel meer mogelijkheden om bezoekers met een beperking op

uw landgoed tegemoet te komen, zonder dat het (grote) financiële gevolgen hoeft te hebben. Wij adviseren u daar graag over.

Het Kenniscentrum helpt

Het Kenniscentrum Groen & Handicap (met twee externe adviseurs) helpt terreineigenaren en -beheerders om ook voor mensen met een lichamelijke of verstandelijke beperking gastvrij te zijn, zodat zij zich welkom voelen op uw terrein.

De zeven vrijwilligers, die op verschillende plaatsen in de groene wereld werkzaam zijn geweest of die veel ervaring hebben als gehandicapte recreant, zetten zich zeer gemotiveerd voor u in. Ze hebben één ding gemeen: zij vinden dat elke Nederlander, met of zonder beperking, zou moeten kunnen genieten van onze gevarieerde natuur, landschap en cultuur.

Op de website www.natuurzonderdrempels.nl staat in de jaarverslagen wat we als Kenniscentrum ter hand namen en nog ondernemen. We verzamelen kennis over bereikbaarheid, toegankelijkheid, bruikbaarheid en informatie over de beleving van groen, bos-, natuur- en recreatiegebieden voor mensen met een beperking. Die kennis en ervaring bouwen we met de diverse doelgroepen op en stellen we aan iedereen gratis ter beschikking. Naast het actuele houden van het handboek 'Samen op Pad' en de website, verspreiden we zo'n zes keer per jaar een gratis nieuwsbrief en geven we informatie op beurzen, symposia en bij bezoeken.

Vijftig ambassadeurs zorgen voor 132

Ir. K. Kuijken, voorzitter Kenniscentrum Groen & Handicap

toegankelijke wandelpaden in Nederland (www.wandelenmeteenbeperking.nl). Op de Supportbeurs 2014 zijn ruim 1000 wandelroute- boekjes uitgegeeld. De 'Goed voor elkaar prijs' moet beheerders stimuleren om hun terrein toegankelijk(er) te maken. Voor veel projecten kregen wij financiële bijdragen van het Revalidatiefonds en het Fonds verstandelijk gehandicapten.

Visitatie

Een visitatie is een terreinbezoek van enkele bestuursleden van het Kenniscentrum, aangevuld met buurtbewoners uit de doelgroep van mensen met een lichamelijke of verstandelijke beperking én de verantwoordelijke beheerder. Aan de hand van de ter plaatse gemaakte opmerkingen en ervaringen wordt aan de beheerder advies gegeven. Situaties worden besproken en van het bezoek wordt een verslag gemaakt waarvan de beheerder een exemplaar ontvangt.

Uitgangspunt voor het Kenniscentrum Groen & Handicap is daarbij, dat het advies niet alleen technisch, maar ook financieel uitvoerbaar is. Wij realiseren ons dat het in bepaalde situaties veel belangrijker is om goede informatie te geven (o.a. via de website) over obstakels op het terrein voor mensen met een beperking, dan kostbare oplossingen voor te stellen.

Voor een visitatie vraagt het Kenniscentrum een bescheiden vergoeding voor reis- en verblijfkosten en overhead. Tot nu toe heeft het Kenniscentrum Groen & Handicap enige tientallen visitaties met succes en tot grote tevreden-

Recreëren in de natuur kost soms extra inspanning

heid van de beheerders uitgevoerd. De visitaties betroffen de meeste Nationale Parken, (overige) terreinen van Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De 12 landschappen en Recreatiegebieden van recreatieschappen (OSO). De meeste samenvattingen van de verslagen daarvan zijn via de website www.natuurzonderdremfels.nl in te zien.

Uitgangspunt is dat het advies niet alleen technisch, maar ook financieel uitvoerbaar is

Bijzondere projecten

De oorsprong van het Kenniscentrum ligt bij de advisering over aangepast tuinieren door twee afgestudeerden van de Tuinbouwschool in Frederiksoord, bijna dertig jaar geleden.

Wensen en voorkeuren van mensen met een beperking bij hun recreatieve uitstapjes zijn voor ons door de Stichting Recreatie onderzocht (www.natuurzonderdremfels.nl).

Met bijzondere projecten bevorderen we de toegankelijkheid voor gehandicapten. Voorbeelden zijn: De Koninklijke Weg, het Westerborkpad, familiepad NP de Hoge Veluwe, en Wandelen, goed voor elkaar. De wandelsportbond Koninklijke WandelBond Nederland vroeg Groen & Handicap om een drempelvrije route tussen de paleizen in Den Haag en Apeldoorn te verkennen en te beschrijven. En indien mogelijk ook geschikt te maken voor mensen met een lichamelijke beperking. Dat werd De Koninklijke Weg. Aanvullend hebben wij zestig buddy's opgeleid om verantwoord op stap te kunnen gaan met slechtziende en/of blinde wandelaars.

Ook mensen met een beperking gaan graag samen erop uit

Op de site van de Wandelsportorganisatie Nederland, www.knblo.nl, zijn de diverse trajecten te downloaden. Het Westerborkpad is een drempelvrije themawandeling over de deportatie van Joodse mensen van Amsterdam naar kamp Westerbork.

Op www.knblo.nl zijn niet alleen de bypasses voor de rolstoelers te vinden maar is ook aanvullende (achtergrond) informatie beschikbaar, zoals eventuele omleidingen van de routes door wegwerkzaamheden etc.

De Floriade 2012 in Venlo was de meest toegankelijke ooit. Het Kenniscentrum Groen & Handicap nam deel aan de Projectgroep Toegankelijke Floriade die van meet af aan kon meepraten met ontwerp en uitvoering. In de toekomst willen we de visitaties uitbreiden met stedelijke gebieden, landgoederen, kastelen en buitenplaatsen. ♣

Meer informatie

Wanneer u regelmatig (5 tot 6 keer per jaar) gratis op de hoogte gehouden wilt worden van nieuws op het gebied van bereikbaarheid, toegankelijkheid, bruikbaarheid, en informatie over de beleving van groen, bos-, natuur- en recreatiegebieden voor mensen met een beperking, dan kunt u zich aanmelden voor de nieuwsbrief via tonkwakkel@natuurzonderdremfels.nl.

Het Kenniscentrum Groen & Handicap nodigt u van harte uit om u aan te melden voor een nader overleg over een advies of een visitatie.

U kunt ons per e-mail bereiken via info@natuurzonderdremfels.nl.